

DEO OPTIMO MAXIMO

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCAE,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

Q U A E S T I O M E D I C A ,

Q U O D L I B E T A R I I S D I S P U T A T I O N I B U S ;

mane discutienda in Scholis Medicorum , die Jovis decimâ-septimâ Novembris , anno Domini M. DCC. LXXIV.

M. JOANNE-FRANCISCO ACHILLE DE LALOUETTE , Equite ,

Doctore Medico , Præside.

An tela cellulosa nutritionis Organum ?

QUIDQUID vitâ pollet , quotidianis exhaustum jacturis , præcipitem corrueret in ruinam , si novâ potuâm ciborumque assumptione vires desperditæ non resarcirentur . Speciali quodam naturæ beneficio , famæ & sitis , indefessi vitæ satellites , ventriculum quotidie grata titillatione sollicitant , animosque languefcientes recreandi amicu[m] promovent desiderium . Infinita numero emunctoria quibus secat corpus humanum , fluidarum avolationi partium , molecularum terrestrium jam dissociatarum eliminationi facilem monstrant viam , indèque probatur reparacionis necessitas . Reparatio autem apud Medicos idem audit ac nutritio , cuius functionis imperium in omnibus vitæ phasis non eodem modo peragitur ; atas quæcumque tardiori celeriorive gressu incrementi vel decrementi finem adipiscitur . Harumce differentiarum ratio ab irritabilitate cordis , ab illius amplitudine , à numero vasorum , à solidorum compage , necnon à fluidorum quantitate diversimodè lese habentibus venit repetenda . Omnes autem incremento necessariae dotes in foetu maximè vident & cumulantur . Tunc enim contractions cordis & arteriarum sunt frequenter , genus nervosum pollet exquisitâ sensibilitate , innumeræ vasorum series in ossibus ac in membranis injectionum auxilio detectæ , humorumque copia faciliore necnon & promptiore efficiunt extensionem . Nam animalia eò citius ad augmentum vergere , quâd sunt ortu proximiora , quotidiana nos docet obseruatio . Ex unâ feminis guttula in utero receptâ , perque novem menses fotâ ac evolutâ , puer octo vel decem libram pondus adæquans in lucem profertur . Primis à conceptione diebus appetet mæsa merè gelatinofa nullam figuram gestiens determinatam , quæ tamen , si ei addundatur spiritus vini , concrescit , fibrasque cellulosi generis muco involutas oculis offert . Post aliquod tempus , embrionis cor explicatur , alia viscera delineantur , sed nulla ossium existunt rudimenta . Vilceribus semel formati , solidæ corporis partes cartilaginis indolem jactitant quæ sensim sine sensu osseum duritiem acquirunt . Ex mutuâ corporum attractione & attritu , ex laxiori strictione textis cellulosis strukturâ firmantur partes , dein actione musculari crescunt eminentiae , flexionibusque repetitis facies ossium articulares efformantur & perpoliuntur . Vis derivationis ac revulsionis quorundam viscerum evolutioni inservit , alia incrementi celeriter attingunt apicem , altera verò languescere videntur . Post funiculi umbilicalis ligaturam , arteriæ crurales sanguinis affluxu dilatantur , ex minori resistentiâ major materici nu-

A

tritivæ quantitas allicitur ; tunc extremitates inferiores in foetu tenuitate insignes mirum in modum roborantur. Soliditate perfectâ , impedimentisque renovatis , arterias hypogastricas & iliaca internas copiosior permeat sanguis , indè organa generationi dicata expanduntur , semen seceruntur , mammae fotoriantur , amori que voluptatibus affectum sele persentit uterque sexus. Motu progressivo partes flexilitate orbantur , folidescunt , vasa obliterantur , textus cellulofus tantâ gaudet rigiditate , ut moleculis nutritivis deneget aditum ; fluidorum dissipatione corpus terrâ redundant , functiones segniis exercentur , nullusque reparatio datur locus. Sic ad decrementum vergit homo senex , vitæque finis tandem imponitur. Inter innumeras incrementi & decrementi causas recensendus est textus cellularis cuius in interstitiis effusione succorum alibium ex arteriolis depluentium fieri nutritionem enitemur demonstrare.

II.

MATERIA nutritionis in regno vegetabili corpus mucosum in animali gelatinosum nuncupatur. Ex hoc duplice fonte de promuntur alimenta quæ post triturationem debitamque solutionem multiplici organorum digestioni opitulantur apparaū peractam , in particulas laeti haud absimiles chili nomine infinitas inmutantur. Illa vero emulsiō animalis hiantibus osculis vasorum lacteorum intra melenterii duplicaturam reptantium partimque venis mefaracis resorptā , intimis cum sanguine mixta , pro variis partibus entriendis specificas in corpore vivo subit elaborationes ; ab humorum oceano dein separata , devicitur ad viscera , deponiturque in vacuis textus cellulosi spatiolis ut novæ ac continuæ faveat generationi. Materia sic elaborata constituit lympham , quæ viscositate prædicta , innumerabiles induit formas , organorumque evolutioni succos nutritios suppedit. Partes duræ ex quibus conflatur corpus , eamdem nutrimenti materiem agnoscunt ; earumque soliditatē in majori molecularum terrarum cæteris paribus proportione totam collocari nemo inficiās ibit. Experimenta celeb. Duhamel & Hérisson , Machinae Papinianæ phænomena , ossiumque morbi varias corporis partes in gelatinam posse resolvi declarant. Gelatina à corpore mucoso gradu animalizationis tantummodo differt , indè patet unam ac eamdem esse materiem nutritivam quæ humorum five recrementiorum sive excrementiorum basim constituit. Accidit enim sœpè per vias urinarias , & per sputa tantum fieri substantia nutritionis effluxum , ut corpus succo alibili defraudatum emaciatur. Constat etiam quotidianis Medicorum observationibus , pus ex verâ nutritive materiâ efformari ; unde minime mirum est , cur in vulneribus post ingentem putis deperditionem , viribus ferè extinxis , vita sufflaminetur. Ex his prælibatis facile eluceat succorum alibium natura , sed eorum diversitas in peculiari sensibilitate quâ pars unaquæque organica sibi soli propriam nutritionis materiem eligit , præcipue videatur esse reponenda.

Textus cellularis , mucosus ab aliis dictus , ex innumeris cellulis inter se communicantibus constans , in toto corporis habitu late dispargitur , & pro varietate functionum varia obtinet nomina. Ossium compagem , viscerum rudimenta , glandularum fabricam efformat , omnia amb̄ vasa , inter membranas serpit , ultimas fibrarum muscularium divisiones concomitat , perforatur arteriolis quæ à partibus circumiacentibus originem repetunt , demum cingitur vasis absorbentibus quorum ope humores diversi generis in cellularum interstitiis stagnantes resorpti , per poros cutis foras eliminantur , vel rursus in sanguinis latice commiccentur. Injectis liquoribus vasa exhalantia & inhalantia in textu celluloso aperiri edocemur , præterea resorptio pinguedinis in hominibus obesis morbo laborantibus hanc assertionem invicte probat. Norient omnes quantos præstet usus tela cellulosa in variis adimplendis secretionibus , & in morborum procreandis mutationibus (a) , nunc probandum nobis est quanti sit momenti in perficiendâ nutritione.

III.

NOSTRÆ propositionis veritas ratiocinio confirmatur. Mille evacuationum genera moleculas etiam durissimas quarum adunatione cartilaginum ossiumque compages fit intrication , extrâ corpus educi conclamant ; indè nil dubii manet , quin nobile nutritionis officium in toto œconomia animalis tractu indiscriminatim adimpleatur. Itaque organum tanto munere superbens , in qualicunque corporis parte diffundatur oportet. Solidarum

(a) Vide Thesim , an in textu celluloso frequentius morbi & morborum mutations , celeb. Franciso Thierri , Authorie & Præfid: anno 1757.

3

partium vincula partim textu celluloso constitui, & à cellularum dispositione diversam exoriri viscerum configurationem uno ore profertur anatomistæ. Figmenta Mechanicorum pro nihilo habentur, sistema corporis humani vasorum glomeramine duntaxat conflati experientia minimè consentaneum evanescit. Anatome injectionibus edocta, ratiocinioque fulcita, multis partes vasis quasi esse desitutas, infinitamque vacuolam feriem gratis esse suppositam demonstrat. Præterea contendit *Hallerus* vasis cuiuslibet divisiones non ultrà vigenti ramificationes extendi.

Repugnat legibus mechanicis corpora adhærere inter se, vinculisque jungi, si, quandiu circulatorio motu succus nutritius conficitur, nullam subeat stagnationem; si etiam deficiant pori, quibus medianibus, ansa facilior præbetur agglutinationi. Omnia autem in systemate cellulari faciliè explicantur. Nam calore moderato per telam cellulosam sparsa, fluida dissipantur, motuque suo leni moleculæ ad se invicem approximantur, & attratione reciprocâ strictius sociantur. Hi sane circuuntur, qui tanquam veram nutritionis sedem vasa affigunt. Nihil enim tam obstat adhesioni quam valida repetitaque vasorum actio; quâ lege fanguinis vigente progressivo motu materies nutritiva moras pati, formasque organicas valeret induere? E contra textus cellululosus lamellis componitur, in quorum interstitiis succus nutritius fovetur animalemque suscepit naturam. In systemate vasorum illa spatia agglutinationi necessaria, oculus microscopio armatis nondum patuere. Quandòquidem illa spatia darentur, quomodo motus circulatorius qui molecularum abrasione fuisse operatus, novæ tunc moleculari permitteret agglutinationem? Nonne continua fieret deperditio? Non ergo peragitur opus nutritionis in vacuolo sistematico, & quænam alia sedes ac textus cellululosus, merito poterit allignari.

I V.

EXPERIENTIA tum & analogia nobiscum militant. Succus nutritius aliquandò per vasorum tunicas in telam cellulari exfudatur deprehenditur. Scopus etiam accretionis citius adimpletur ubi textus cellululosus, in majori quantitate reperitur, majorique donatur mollitie. Seviene morborum acutorum æstu, nullum marasmi signum percipitur; in tempore coccionis, præcipue criseos, corpus mirâ macie defecatur; hujuscemque phænomeni explicatio repetenda ex eo quod in priori casu, integrum cellulari systema activitate polleat; in posteriori vero versus coccionis centrum totus ruat impetus, succique nutriti veram criseos materialem soli constituent. Si nutritionis opus perficeretur in vasis, res minimè foret explicable. Nam effervescente febri, major partium nutritivarum deperditio observaretur, minor vero cessante paroxismo. Homines morbis eruptivis cruciati obesitatem præferunt, causa hujuscem augmenti pendet à textu celluloso in quo vera eorum morborum sedes collocatur, positiæ que in eo irritatione, major succi alibilis portio avide arripitur. Qui vitam degunt in atmosphæra mucosis miasmatibus onusti, luxuriant corpulentia, mediante pororum tela cellularis resorptione. Maximè exercita pars augmentum celerius aggreditur. In morbis marasmi, consumptionis, Chirurgi insulae *Quaque*, incisione cutis præhabitæ, aere in textum celluloso injecto, si artificiale procreant obesitatem. In eadem regione, mediis iisdem brevia viæ stadia promoventur, languidaque arctetur senectus. Quis non videt ex textus cellulosi dilatatione, ex osculis pororum hiantibus, iter facilius succis nutritiis suppeditari, siveque eam vim quâ sese fibræ attrahunt, æquilibrii.

Nutritio & incrementum in embrione tenerrimo præcipue observantur, nulla tamen conficiunt vasa, textus cellululosus massâ mucosâ obvolvulus totum ejus corpus delineat. Animalia gelatinosa, numerosa poliporum familia nutruntur. Apatome subtilissima in totâ eorum economiâ textu celluloso confirmata nullum vas detexit. In placenta cotyledonibus & tunica cellulari efformatis, pars quâ utero adhærent, sanguinem maternum recipit, convertitque in succum nutritum mediante venâ umbilicali foetus transmittendum. Constat apud omnes humorem legitimæ suppurationis à verâ nutritive materia paulisper discrepare, eumque in textu celluloso unice elaborari. Læc, succus, si itâ loquias est, feminutritius partim fecerintur perficiturque eodem organo (b). In regno tandem vegetabilium liquor alibilis præparatur in planitarum utriculis qui telam cellulari animalium optimè referunt.

(b) Vide Thesis an ex primis viis, mediante celluloso textu materia lactis ad mammas deferatur, autore clar. de Flasue, Schol. Parisi. Doctore.

LICEAT nos veterum recentiorumque physiologistarum autoritate gloriari. *Aristot. Generat. animal. lib. jj. cap. vj. Ruych. lib. iv. n°. 96. De sanguine, & advers. n°. 6. de rore. Leuwenhook. oper. tom. iv. pag. 336. Berger physiolog. batav. pag. 350. Vanwietens. tom. i. pag. 309. Hallerus in dissertatione circa nutritionem veterum intentiam amplectitur, attamen in variis elementorum physiologiae locis pro nostro systemate videtur militare. Celeb. Thierri jam supra laudatus scripsit, plurima quo^e suadeant textum cellulofsum esse veram nutritionis sedem. Vir sagacissimus de Bordeu (c), telam cellularem ex nervis substantia nutritivâ obvolutis efformari, non dubitavit afferre. Plurimi alii, inter quos eminentissimi viri Robert, (d) Fouquet (e) & Durade (f), circa hancce quæstionem versati fuerunt; auspicio tantorum virorum freti, ex eorum scriptis & experimentis, ad enucleandam nostram mentem multa argumenta colligere tentavimus.*

Succorum nutritiorum in telâ cellulofâ secretio eodem peragitur Mechanismo, quo cæteri secernuntur humores. Varias inter caufas secretionum agnoscunt physiologæ propriam organorum irritabilitatem, ita ut, c^a singulare irritabilitate vitiatiâ semel, nulla tunc futura sit humorum separatio. Nunc ergo evidenter patet, cur in morbis nervosis vera superveniat consumptio, qua quidem inexplicabilis in antiquâ de sede nutritionis hypothesi, qua semper motus remanet in valis, testante pulsu, à quo succum nutritium elaborari, perfici & in vaforum poros protrudi semper foret possibile. Experienciam, ratiocinum, analogiam, necnon Physiologistarum autoritate lussulti, nil sanè obstat quin meritò concludamus.

(c) Voyez le Tissu Miqueux.

(d) Recherches sur différents points de Médecine.

(e) Cuniculum per plures dies, simplici & facillimâ injectione lactis calidi & crassiori parte oleotâ spoliati, in textu celluloso effusa, optimè enutritivum.

(f) Dissertation sur la Nutrition qui a remporté le prix à l'Académie de Berlin en 1760.

Ergo tela cellulosa nutritionis organum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATUR.

M. Joannes - Baptista - Franciscus DE LA RIVIERE, Confiliarius Medicus Regis Ordinarius in ejus Castellero.

M. Guido DANIE DESPATU- REAUX.

M. Cleriadus VACHIERE

M. Petrus - Josephus MORISOT DESLANDES.

M. Henricus - Michael MISSA, Regii Medicorum Collegii Nanceianorum Socius Honorable, antiquus Regis Exercitum in Germania Medicus ordinarius, Cenfor Regius, Academia Cata- launensis Socius.

M. Joannes-Nicolaus MILLIN DE LA COURVEAULT.

M. benjaminus-Ludovicus LUCAS DE LAUREMBERT.

M. Ludovicus-Guillelmus LE MON- NIER, Confiliarius Medicus Regis Ordinarius Primarius, Regiarum Parisiens, Londinensis ac Berolinensis Academiarum Socius, & in Horto Regio botanices Professor ac Demonstrator.

M. Exuperius-Josephus BERTIN, supremi Valachia & Moldaviae Principis Medicus, antiquus Regis Exercituum & Castrorum Medicus Primarius, necnon è Regia Scientiarum Academiâ.

Proponebat Parisis DEODATUS JEANROI, Tullenensis, Doctor Medicus Nanceianus, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theseos autor.

A. R. S. H. 1774, à sextâ ad Merdiem.